

بررسی عوامل مؤثر بر شناسایی فرصت‌های کار آفرینانه در بین تولیدکنندگان گیاهان دارویی استان خراسان شمالی

سعید رضمانی^۱، احمد رضوانفر^۲ و امیر علم‌بیگی^۳

۱- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی پایدار، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران، کرج، ایران
۲- استاد گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران، کرج، ایران (arezvan@ut.ac.ir)
۳- استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران، کرج، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه در بین تولیدکنندگان گیاهان دارویی استان خراسان شمالی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش کلیه تولیدکنندگان گیاهان دارویی این استان در سال ۱۳۹۸ بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس ۲۰۹ تن به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن با استفاده از نظرات اعضای هیأت علمی و پایایی پرسشنامه با معیار آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار گرفت و تأیید شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۵، انجام شد. نتایج حاصل از آزمون فریدمن در ارتباط با عوامل مؤثر بر شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه حاکی از آن است که سه عامل خودکارآمدی کارآفرینانه، شبکه اجتماعی و سرمایه اجتماعی به ترتیب بیش‌ترین اهمیت را در زمینه شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه داشتند. با توجه به نتایج آزمون من‌وایت‌نی، افراد دارای سابقه کشت قبلی گیاهان دارویی، دارای میانگین خودنظارتی بالاتر بودند. افرادی که در دوره‌های کارآفرینی شرکت کرده بودند، میانگین تصور از خود آن‌ها بالاتر بود و افراد دارای تحصیلات دانشگاهی، میانگین خودنظارتی، سرمایه اجتماعی، شبکه اجتماعی، خودکارآمدی کارآفرینانه و تصور از خود بالاتری نسبت به افراد فاقد تحصیلات دانشگاهی داشتند. همچنین نتایج آزمون علامت حاکی از آن است که در جامعه مورد بررسی افراد فقط در دو سازه خودنظارتی و سرمایه اجتماعی غالباً دارای میانگین کم‌تری از میانگین جامعه بودند. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون نیز رابطه مثبت و معنادار بین سازه سن با سازه دانش پیشین، شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه و هوشیاری کارآفرینانه را نشان داد. **واژه‌های کلیدی:** شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه، گیاهان دارویی، کارآفرینی کشاورزی، خراسان شمالی